

מה עושים עם בעיה?

בכל יום אנו מתמודדים עם בעיות. מה ללבוש? מה לאכול? כיצד להגיע ממקום למקום? ועוד. בעולם של ימינו יש בעיות מורכבות יותר שדרך הפתרון ארוכה או מסובכת יותר.

הבעיות יכולות להיות בעיות מתחומים שונים: טכנולוגיות, חברתיות, פדגוגיות, קהילתיות ועוד. לכל אחת מהן יש יותר מפתרון אחד, ויותר מדרך אחת להגיע לפתרון. תהליך הפתרון של בעיה כלשהי מתחיל תמיד בזיהוי הצורך ובניסוח הבעיה. אבל לא די בניסוח הבעיה! אנחנו רוצים גם לפתור אותה באופן כזה שהפתרון יספק את הצורך שלנו. מעגלי זיהוי הבעיה יכולים להגיע מהכיתה / בית הספר / קהילה. שילוב יחד ו/או בנפרד.

איך אנחנו בעיות?

דרך אחת להגדיר בעיה היא לחשוב על שני מצבים:

- המצב הראשון הוא המצב כמו שהוא כרגע. נקרא למצב הזה המצב הנוכחי.
- המצב השני הוא המצב שהיינו רוצים שיהיה. נקרא למצב הזה המצב הרצוי.

חלק ראשון:

1. לבקש מהתלמידים לחשוב על פעם שהייתה להם בעיה. הבעיה יכולה להיות מכל תחום בשלב זה אין להגדיר תחום. (מצ"ב דף עבודה)

2. בשלב השני:

שאלו את התלמידים שאלות על הבעיה מבלי לשתף על הבעיה עצמה. הערה: החשיבה מדוע לא לבקש מהתלמידים לשתף את הבעיה נובעת מכך כי ברגע שמדברים רק על הבעיה, הם ישר מחפשים פתרונות או גורמים לילדים אחרים לא לדבר ואין זו המטרה.

כמה זמן אדם
אחראים עם הבעיה?

מה עוררה בכם החשיבה
על הבעיה? איך ראשית?

האם היה לכם קו או קשה
לחשוב על בעיה?

האם בעיה יש לכם
בדברים טובים וחובבים?

את מי שתפתם ומה?

הגדירו מראש את הנתון שאותו מרכזו בסוף הכתוב :
כמות / בעיה בבית הספר / בעיה בקהילה ועוד

מהו המצב המצוי?

מהו המצב המצוי?

מהי הבעיה שהמוצר שלך יכול לפתור?

מה עושים עם בעיה?

רקע ואורה

חשיבה יעילה לפתרון בעיות כוללת מספר שלבים מרכזיים:

שלב ראשון: זיהוי הבעיה / איקווד הצורך

הבנה והגדרה ברורה של הבעיה. זה כרוך באיסוף מידע, שאילת שאלות רלוונטיות וזיהוי הגורמים השורשיים לבעיה. בשלב הבא, זה כרוך ביצירת מגוון פתרונות או אסטרטגיות פוטנציאליות. זה דורש סיעור מוחות, התחשבות בנקודות מבט שונות וחשיבה מחוץ לקופסה.

שלב שני: היינוקסט אקטיבי ומאני

יצירת התנאים שיאפשרו את תהליך החשיבה.

כשיש בעיה, עצם הבחירה להתייב מולה יכולה להתפס בפני עצמה כמכשול גדול שצריך להתגבר עליו.

חלק משלב ההיערכות לתהליך פתרון הבעיה הוא **בניית מוכנות מנטלית:**

- הבנת ההשלכות וההשפעות השונות של דחיית ההתמודדות והחלטה ראשונית להתמודד.
- הסכמה לאמץ גם אם באופן מוגבל וזמני, גישה פתוחה בהתבוננות על המצב.
- נכונות למאמץ ומעורבות אישית בתהליך חקר והבנת הסיטואציה.
- פיתוח רצון וסקרנות לעסוק בבעיה ולקבל עליה אחריות.

שלב שלישי: הבנת עומק של הבעיה

כדי להבין לעומק את הבעיה ולמצוא עבודה את הפתרון המקסימלי יש לפרק את הבעיה לעומק.

פירוק הבעיה - הבנת הקונטקסט (משמעויות, הקשרים, השלכות):

לפעמים בעיה פשוטה נראית גדולה מכדי להתמודד איתה. אבל - אם נפרט ונפרק אותה לחלקים קטנים יותר (תת-בעיות) שכל אחד מהם ניתן להתמודדות בכלים ספציפיים, היא תרגיש בתור התחלה ניתנת לניהול ובהמשך גם ניתנת לפתרון,

ההמלצה שלנו היא פשוט:

- לשאול את עצמנו: איפה / מה *בדיוק* הבעיה?
- לאפיין את תמונת מצב אידיאלית ובחינת הפערים: רצוי מול מצוי.

מה זושיק עם ג'יה?

רקע אזורי

שלב רביעי: סיפור אחר

יצירת מגוון פתרונות או אסטרטגיות פוטנציאליות, זה דורש סיעור מוחות, התחשבות בנקודות מבט שונות וחשיבה מחוץ לקופסה.

בשלב זה המטרה היא לייצר מגוון רחב של רעיונות לכיווני פעולה ופתרונות אפשריים, כמענה להיבטים השונים של הבעיה שאובחנו בחלק הראשון בו חקרנו את הבעיה מכל הכיוונים.

חשוב לציין גם רעיונות פרוצים

שלב חמישי: בחינת הפתרונות אחד אחד

התמודדות עם רעיונות רבים ומגוונים יכולה להיות מרתיעה ומציפה.

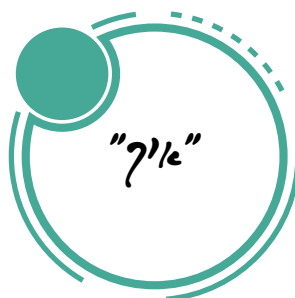
בשלב זה אנחנו מתייחסים לרעיונות שעלו ובוחנים כל אחד מהם במטרה לבחור בסופו של דבר את הפתרונות ודרכי הפעולה המתאימים וגם האפשריים ביותר.

ניתן הדגש: יעילות, עלויות ישירות ועקיפות, ערך לטווח ארוך, משאבים קיימים וחסרים, הערכת הזמן, הגורמים והאילוצים שצריך לקחת בחשבון.

שימו לב שפתרון בעיה אחת לא יגרום לבעיה בלתי צפויה אחרת.

שלב שישי: יוזמק אדרק

לאחר שזוהה פיתרון או תמהיל של כיווני פעולה משולבים, נבדקות השאלות הגדולות הבאות:

1. התחלקו לקבוצות בעת 3-4 תלמידים.

שלום לכם,

קבוצתכם נבחרה להיות רבים לחשוב על צורך חדש שעונה על הצהה שקיימת אצלכם בבית הספר.
השיתוף הראשון היא להאזין בהצהה שהעניינת אתכם בתחום.
שיתוף זה הוא הראשון עליו כזה שיתוף "בהיות" שאתם מזהים שיכולים לקרות.

לאחר שהזאתם "בעיות" לצורך איתור הקיים, נסו לבחור 2 בעיות חשודות והאזירו אותן. הגדרת הבעיה: נסחו את הבעיה במשפטים מדויקים ופשוטים להבנה.

זהו הצורך שאם רוצים לענות עליו?

את מי תפאו ליישם את זה?